

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
s. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ESTI-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negy évre	— 170
Egy hónapra	60
Egy szám ára	3 lei
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 20 ck
Egy szám	— 1.20 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 73. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Szíván 4. — 1923. május 19. Szombat

Illuziók nélkül

Külpolitikai figyelő

Az angol-orosz válaszigjegyzék a német íóvátételi javaslatra a diplomáciai irodalom valóságos remekműve volt. Curzon és Mussolini megmutatták, miként lehet az őszinte érzéseket úgy elkendőzni, hogy senki se hámozhassa ki őket a szavak kérge alól. Eleve tisztában volt vele mindenki, hogy nem érkezett még el az ideje annak, amikor Anglia és Olaszország nyíltan szembefordulnak Franciaországgal, jóllehet egyre növekvő türelmetlenséggel nézik a Ruhr-ingóványt, amelyet a szövetségesek körében joggal tekintenek a franciák „egyéni” akciójának. Nem kellett tehát megütközést, hogy a német ajánlatot az angolok és olaszok sem tartják kielégítőnek. Annál figyelemreméltóbb azonban az, ami kimaradt a jegyzékből. Sem Curzon, sem Mussolini válasza nem emlékezik meg egyetlen szóval sem a Ruhr-kérdésről. Nem ítélik el, de nem is helyeslik. A német körök arra következtetnek ebből a jelenségből, hogy a két új szövetséges ezt a problémát tisztára gazdasági kérdésnek tekinti, amelyet nem enged átsiklani az imperialista politika vizeire. Franciaországban határozott megdöbbenést váltott ki ez a negativum. Attól tartanak, hogy Németország bizonyosságul fogja tekinteni arra, hogy Anglia és Olaszország elítéli a Ruhr-megszállást. A francia aggodalmak nem épen alaptalanok. Ha hívós és elutasító is Curzon válasza, mégis kiérződik belőle a határozott óhaj, hogy mint közvetítő szerepelhessen a konfliktus elsimításában. Egy francia miniszter azzal vigasztalja a közvéleményt, hogy ha az angol jegyzék nem is teljesen kielégítő, arra mindenesetre elég, hogy Németországot megfossza minden illúziójától. Nem valószínű, hogy Németország reális politikusai az utóbbi évek tapasztalatai után még különösebb illúziókat tápláltak volna, ha ugyan illúzió alatt azt nem értik a franciák, hogy ebből a bonyolult helyzetből valaha is kijusson Európa. Németországnak nincsenek illúziói. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint ama tény, hogy Németország az angol-olasz jegyzékben felcsillanó biztatást felfogja és újabb ajánlattal igyekszik kimenteni magát a fojtó atmoszférából. Lehet, hogy az újabb ajánlat sem fogja kielégíteni a szövetségeseket, de minthogy Németországnak nincsenek illúziói, bizonyos, hogy jönnek majd újabb javaslatok s ha közben fel nem borul az európai helyzet, egyszer csak összetalálkoznak valahol a nézetek.

Az orosz kérdésről kezdenek higgadtan gondolkodni Londonban. Az angol hivatalos jelentések szerint ugyan Krassin fenyegető magatartása nem éppen alkalmas a meg egyezés elősegítésére, mindazonáltal tisztában van vele mindenki, hogy a kereskedelmi összeköttetés Anglia és Oroszország között nem fog megszakadni. Rendkívül figyelemreméltó volt az a vita, mely az angol alsóházban zajlott le ebben a kérdésben. Lloyd George ismét megcsillagította politikai éleslátását és emberi nagyságát, amikor óva intette a kormányt attól, hogy Oroszországot mint nyugati államot kezelje. Oroszország már a Kelethez tartozik és az orosz politikát csak a keleti ember pszichéjén keresztül lehet megismerni. Veszedelemes lenne — mondotta Lloyd George — ha Anglia ellenséges viszonyba kerülne egy százhuszmillió néppel, melynek egész Ázsiában számos érintkezési pontja van az angol birodalommal. Való-

szintű, hogy az angol liberálisok fellépésére a kormány kísérletet tesz, hogy Oroszországgal egészen új alapokon messzemenő megegyezést létesítsen. Az angol-orosz konfliktus megenyhülése esetén a lausannei krízis is elmúlik, mert kétségtelen, hogy a török probléma ugyszólván függvénye Oroszország nemzetközi helyzetének. Lausanneban nyíltan beszélnek, hogy Franciaország nemcsak szóval, de municióval és emberanyaggal is segíti Görögországot, hogy új háborút indítson Törökország ellen. A franciák ugyanis Oroszország másirányú lekötöttségére számítanak, amely esetben Törökországnak egyedül kelleme felvennie a harcot. Ha azonban Oroszország biztosítani tudja Anglia semlegességét, kérdéses, vajjon nem gondolja meg magát Görögországnak, mielőtt újra elveti a háboru tüzcsovját Thráciában.

Prága tegnap ünneplő díszben és ujjongó örömmel fogadta régi falai között a nagy marsallt, Foch tábornagyot. Egészen érthető a hődotat, amellyel a cseh főváros adózik a francia győzőnek. Foch tábornagy látogatása nem merő udvariasság, messzemenő politikai koncepciók rejlenek mögötte. A tábornagy Varsóból jött, ahol a lengyel kormányt a kisanantantba való belépésre igyekezett rábírnai. A kisanantant mint politikai koncepció rendkívül szimpatikus és Középeurópa jövőjére egyenesen döntő jelentőségű. De nem a mai formájában. Amit ma kisanantant alatt értünk, nem egyéb katonai szövetkezésnél, egy letiport kis ország ellen. Nagy kár, hogy a kisanantant koncepciója, amely alapját képezhetné az európai demokraták álmanak, a dunai államszövetségnek, ilyen kicsinyes célokra fecsérelje erejét. Nem katonai konvenciókra van ma szüksége Középeurópának, nem véd- és dacszövetségekre, mert ez sohasem fogja elhozni a megsanyargatott népek nyugalmát és békéjét. De szükség van a kisanantant, mint gazdasági és kulturális szövetségre a közép- és kelet-európai kis államok között, a nyugati hatalmak mindent elnyelő étvágya ellen. Ne egymás ellen hadakozzanak az új kis államok, mert önmagukat sebzik meg vele és még mélyebb nyomorúságba taszítják népeiket. Foch marsall látogatása nem nyújt biztatást a kisanantant ilyen orientálódására. A tábornagy harcias volt. „Ha eljő a nap, — mondotta Foch — amelyen újra a szabadságért fogunk harcolni, akkor, miként a multban, az önök erejére és barátságára is számítunk.” Foch tábornagy nem a béke kisanantantját, de a háborúét kovácsolja Prágában. Biznunk kell a kelet-európai népek józanságában, ha elérkezik a döntő cselekedetek órája, nem a szines frázisok szavára fognak hallgatni, hanem saját érdekeik parancsára. Hallgatni fognak a nagy amerikaiakra, aki most küldi üzenetét az európai népeknek: ha békét akarnak, javuljanak meg. Mert a békét nem lehet állig fegyverkezve biztosítani.

Uj német ajánlat

Berlin, május 18. A biradalmi gyűlés tegnap tárgyalta a szövetségesek válaszigjegyzékét. Rosenberg külügyminiszter kifejtette, hogy a kormány jelenleg a szövetségesek válasziat tanulmányozza. Annyit mondhat az interpellációkra, hogy a szövetségesek jegyzékei utat adnak a további tárgyalásokra. A „Berliner Tageblatt” jelenti, hogy az új német jegyzék újabb concessziókat fog tartalmazni.

Mellőzik a kolozsvári rendőrséget

Két év óta senkit sem léptettek elő.

(Kolozsvár, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Most, amikor Kolozsvár közbiztonsága fokozott rendfentartó készütséget kíván, a rendőrség körében ismét olyan a hangulat, hogy több vezetőtisztviselő ott akarja hagyni állását. Az elke-seredett hangulatra főleg az szolgáltaott okot, hogy a rendőrtisztviselők két év óta súlyos szolgálatot teljesítenek minden elismerés nélkül. A fizetés még mindig kevés, a kis létszám miatt minden emberre óriási munkatöbblet hárul, amihez még a rendőrségi irodák hiányos technikai felszerelése is hozzájárul. És bár a rendőrségi tisztviselők az utóbbi két évben hatalmas munkát végeztek, mert Kolozsvárt jórészt megtisztították a gyanus elemektől, még erkölcsi elégtételben sem részesültek. Két év óta senkit sem léptettek elő a kolozsvári rendőrségen.

Cepescu főügyész nemrégiben belátta, hogy a súlyos szolgálat fejében a rendőrség tagjait valamivel rekompenzálni kell. Popovici rendőrprefektussal együtt kimutatást készített a rendőrség ama tagjairól, akiket megillet az előléptetés. Az előterjesztést, bár Cepescu személyesen vitte Bukarestbe, visszautasították. Ez két hónappal elélt történt. Akkor több vezetőállásban levő, képzett rendőrtiszt le akart mondani és csak akkor változtatta meg elhatározását, amikor Popovici prefektus megígérte, hogy rövidesen újabb előterjesztést tesz a belügyminiszternek. Április vége felé történt, hogy a belügyminisztérium táviratilag felszólította Popovici rendőrprefektust, hogy az előléptetésre kizemelt tisztviselők névsorát küldje fel Bukarestbe. Az elnöki osztály egyik vezetőtagja vitte magával a listát, amelyet a belügyminisztérium azzal az indokolással utasított el, hogy határidőn túl érkezett be.

Az újabb visszautasítás miatt komoly elégtelenség támadt a rendőrségi tisztviselők körében, akik nem tudták megérteni, hogy míg a többi rendőrprefekturánál állandóan előléptették a rendőrtisztviselőket, Kolozsváron nem. Sok panasz hangzott el a rendőrségi irodák hiányos felszerelése miatt is. A rendőrségen nincs egyetlen nyomtatvány, minden hivatalos blankettát kézzel, legjobb esetben írógépen kell megcsinálni különböző szintű és nagyságu papírdarabokon. Az egész rendőrségen alig van egy rendes toll, más íróeszköz és a munkaidő jelentékeny részét az rabolja el, hogy őrlopokat gyártanak, olyan blankettákat, amelyenkeve ezrével van szüksége a rendőrségnek. Ha a nyomozás érdekében helyszíni kiszállás szükséges, a kocsi-költséget a rendőrség nem fedezi. Vidékre detektív csak saját költségén utazhat, ha nyomozni akar, mert a tizenkétezerlejes büdzsé nem elég irótoltra és papírra sem.

Nemrégiben a „Monitorul Oficial” közölte, hogy a belügyminisztérium a brassói rendőrség több tagját előléptette. Ezen felbátorodva, Popovici prefektus új előterjesztést tett a kormánynak, de az előléptetések most is elmaradtak, amit a minisztérium azzal indokolt, hogy az ezzel járó fizetésemelés nem szerepel a költségvetésben. Még egy kísérlet történt Popovici prefektus részéről, aki ismételtén kimutatást készített az előléptetendőkről, de az előterjesztés sorsáról sokáig nem jött értesítés. A mult pénteken végül Stefanescu delegált vármegyei prefektus táviratot kapott a belügyminisztériumtól, hogy a rendőrtisztviselők előléptetése ügyében azonnal utazzék Bukarestbe. A prefektus szombat este el is utazott, de még nem érkezett vissza. A rendőrség körében érthető érdeklődéssel várják Stefanescu prefektus utjának eredményét.

ZSIDÓ KÖZÉLET

A temesvári neolog hitközség munkássága

Vértes Adolf dr. beszámolója

(Temesvár, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet beszámolt már a temesvári-belvárosi neolog zsidó hitközség új képviselőtestületének alakuló közgyűléséről, melynek keretén belül Vértes Adolf dr. hitközségi elnök nagyszabású beszédben foglalta össze azokat a nagy feladatokat, melyek a temesvári zsidóságra várnak.

Beszédben kifejtette, hogy a zsidóság jogállapota és kisebbségi szervezete, az alkotmánytörvény meghozatala dacára is, bizonytalan; szabatos működési programot adni a küszöbön álló új időszakra alig lehet, s ha mégis képet akarunk alkotni magunknak a jövőben bennünket foglalkoztató feladatokról és azokról az áramlatokról, amelyet a zsidóság életében most felszínre kerültek, leghelyesebb, ha visszpillantást vetünk az elmúlt ciklusbeli, részben befejezetlen és továbbépítést igénylő tevékenységünkre.

Váolja a zsidó nemzeti eszme gondolatának feltámadását, mely a képviselőválasztásokon is befolyást gyakorolt. Követi az eszme fejlődési menetét, a zsidóság öntudatra ébredését, szolidaritásának felismerését, kiemeli azonban a cionisták tüzéseit is, amelyeket fékezni kellett. A mostani választásoknál is új jelszavakat hangoztatott a választóközönség egy része s különösen a demokratizmus jelszavát. Tény, hogy az öszválasztók széles rétegei a mai szervezetben — a rabbiválasztáson és a képviselőtestületi tagok választásán kívül — más téren sehol sem jutnak szóhoz, ami azt eredményezi, hogy a szükséges kapcsolat a képviselőtestület és a nagyközönség között nagyon laza. Kívánatosnak tartja tehát, hogy az új alapszabályok meghozatalánál, amely a kilátásban lévő községi szervezeti törvény alkalmából elkérülhetlen lesz, az öszválasztók jogait kibővítsék és részvételüket a községi ügyek intézésében szélesebb alapokra fektessék.

— Kulturális téren — így folytatja beszámolóját — legnagyobb alkotása volt a lefolyt ciklusnak a zsidó hceum és kereskedelmi iskola létesítése, öszműködésben a gyárvárosi statusquo és a jözsefvárosi ortodox hitközségek-

kel. De tudjuk a közelmúlt napok eseményeiből, hogy e téren milyen rendkívüli nagy feladatok várnak még reánk, az intézet saját házának létesítése és berendezése, valamint tantestületi és tanítási rendszerének kiépítése körül. A vezető munkát a temesvári belvárosi hitközség végezte.

Részletesen megemlékezik ezután az egysegítési törekvésekről, a községszervezeti javaslat körüli munkálkodásról. A küszöbön álló országos szervezkedés mibenlétéről és ennek legközelebb Temesvárott folytatandó akciójáról és végre az antiszemita mozgalmakról, melyek tanuló ifjúságunk sorsát és ezzel kulturális törekvésünket veszélyeztetik.

Utál arra, hogy problémák körül az idegfeszítő teendőknek milyen tömege várakozik a zsidóságra, amelyet semmiféle vezetés egymagában megoldani nem képes csak harmónikus együttműködésben egy olyan táborokkal, mely a célt világosan látja, az eszközöket helyesen mérlegeli és bátorsággal és buzgalommal alkalmazza.

Bethlen az olasz királynál

(Róma, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bethlen magyar miniszterelnök szerdán kihallgatáson jelent meg az olasz királynál, aki utánna reggelit adott Bethlen tiszteletére. Jelen voltak Nemes Alfréd gróf vatikáni magyar követ, Khuen-Héderváry Sándor gróf követségi tanácsos, Mussolini miniszterelnök és Castagnetto herceg budapesti olasz követ. Bethlen tárgyalásai jól haladnak, az olasz kölesön ügye azonban még nem befejezett tény. Bethlen azt is kérte az olasz kormánytól, engedje meg, hogy Magyarország használhassa a fiúmei kikötőt. Döntés még nem történt.

Franciaország háborúra készül Törökország ellen

(Lausanne, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A keleti konferencia folytatja tárgyalásait. Franciaország álláspontja miatt nagy az aggodalom. A francia kormány ugyanis titokban megállapodott Görögországgal, hogy amennyiben a törökök nem fogadják el a francia feltételeket, a görög csapatok azonnal bevonulnak Törökországba. A szmirnai szakaszon máris háborús jelek észlelhetők. Török jelentés szerint több ellenséges tengeralattjáró közeledik a kisázsiai partvidékhez. Konstantinápolyban a szabadságon levő angol tisztek parancsot kaptak az azonnali bevonulásra.

Halálos mérég

Irta Jakob Wassermann

Aki megírja az antiszemitizmus történetét, egyúttal a német kulturális történetét is jelentős adalékat nyújtana.

Mindenképpen érdekes lenne kutatásokat végezni oly irányban, mi az a csábító étel, amit kidobnak a minisztériumokból, vagy a junkerek asztaltársaságából az uccára és amit az éhes nép mohón magába fal.

Fájdalom, e vizsgálat nem az én feladatom.

Fájdalom, úgy állnak a dolgok, hogy a zsidó manapság valóságosan szabadpréda. Nem jogi értelemben, de a nép-érzései szerint.

Fájdalom, úgy állnak a dolgok, hogy ma sem a felbujtott, sem az önkényes izgatónak nem lehet tilalomfát állítani. Zsidók a szociális követelmények tekintetében mindig az első vonalban álltak. Ahol komoly reformokat követeltek, ahol igaz megtisztulást akartak, ahol az állami rekonstrukció gondolatát nagy komolysággal tette kellett átválttatni, ott zsidók voltak és ma is zsidók a vezetők.

Hiszem ha méltányosságot várhatnánk, akkor be kellene vallani, hogy ezek a zsidók, nagyon kevés kivétellel, becsületes lelkesedésből beszéltek, irtak és cselekedtek, idealisták, utopisták, üdvkeresők, akik munkásságába talán sok értelmetlenség és bűn is belesiklott, de a cselekvésekben sok jövőbeli következetesség rejlik: a zsidóság eszmeköréből átvett messiási gondolat. Vallási gondolat, amelyet átplántáltak a szociális életbe. Be kell vallani, hogy e körül igenis voltak olyanok, akik kikaparták a gesztenyét a hamuból és ime ezért a bűnkért a kezüket akarják levágni.

De ugyanez nem szabad elfelejteni, hogy

a zsidók éppen úgy a tradíció őrzői és konzerválói, tudósai és szolgái a törvénynek.

Méltányosságot még sem lehet elvárni. Mert az emberek gondolkodása nem méltányosságra van beállítva, hanem gyűlölködéssé, a gyűlölet lángja pedig mind magasabba csap fel. A gyűlölet nem ismer személyi és cselekvésbeli különbséget, nem kérdező értelem és cél után, önmagában rejlik célja és értelme.

Ez a német gyűlölet.

Mi a németek kifogása a zsidók ellen?

Azt mondják, ti elmérgesítitek a mi tiszta atmoszféránkat. Ártatlan ifjúságunkat elesébitjétek a ti taktikáitok és praktikáitok szerint. Germánosan ragyogó világnézettünkbe, ti zsidók, beleviszitek komor elmélyedéseket, tagadástok szellemét, a szkepszist, ázsiai érzékiességeket. Szellemünket béklyóba akarjátok verni és ki akarjátok irtani az árja gondolatot.

Mindezekre az előbb elmondottakban már feleltem és aki még mindig fentartja vádjait ellenünk, annak angyali szavakkal is hiába prédikálnék.

Vannak akik azt mondják: rontjátok üzleteinket. Ezek ösztintek. A németek emlékezzenek csak vissza, hogy a háború elején mint szoritották össze ama álnokság felett fogait, amit az angolok a németek ellen hoztak. Amikor azonban az angolok azzal állottak elő: ti elrontjátok üzleteinket, akkor megértették őket, jóllehet az ilyen odatett vád nem indokol egy értelmetlen, embertelen háborút.

Egy fiatal barátom a következőket mondotta el egyszer nekem. Katonáskodása idején egy szegény zsidóhoz volt beszállásolva, a zsidónak egy tizenegy, tizenhárom és tizenöt éves fia volt. Barátom egy alkalommal megkérdezte a fiuktól, mik akar-

Az igazságügyi reszort tolvaja a tábla előtt

A tábla felére szállította le Tance büntetését

(Kolozsvár, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megirtuk annakidején, hogy 1922 júliusában Tance György, az igazságügyi reszort tisztviselője az igazsági reszort kézipénztárát rézrudak segítségével felfeszítette és a pénzből többiben összesen 39,488 lejt eltulajdonított. A kolozsvári törvényszék büntetőtanácsa hivatalos minőségben elkövetett lopás büntetésében mondotta ki bűnösnek Tancet és három évi fegyházbüntetésre, valamint hat évi hivatalvesztésre ítélte.

Felbontás folytán az ügy a kolozsvári táblához került, amelynek büntetőtanácsa Haupt táblabíró elnökletével ma tárgyalta az ügyet. A vádat Persescu Leonida főügyész helyettes képviselte, a védelmet dr. German Traján látta el. Az előadó jelentése után a vád képviselője a törvényszék ítéletének jóváhagyását kérte. Dr. German Traján védőszédben legelőször is a törvényszék minősítését kifogásolta. A büntető törvénykönyv paragrafusai ugyanis a négyezer koronát meg nem haladó összeg eltulajdonítását vétségnek, ezt az összeget meghaladó lopást pedig büntetvénynek minősíti. Dekrétum szerint a minősítésnél lejjebb a békebeli korona összeg tiszteresét kell alapul venni. A vádlott 39,488 lejt tulajdonított el, a bűncselekmény tehát csak vétségnek minősíthető.

Kifogásolta továbbá a védő, hogy a törvényszék enyhítő körülményeket nem vett figyelembe. Nem vette figyelembe a vádlott fiatal korát, nyomozó gazdasági helyzetét, büntetlen előéletét, teljes beismerését, valamint azt a körülményt, hogy a nyomozás során gyanuba fogott hivatalnoktársát a vádlott, dacára annak, hogy a szakértők megállapítása szerint a bűncselekményt legalább ketten követték el, vallomása során teljesen tisztázta. Így neki köszönhető, hogy ártatlan ember megmenekült a büntetéstől.

Dr. German védőbeszéde után a tábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét, Tancet egy és fél évi börtönrre és három évi hivatalvesztésre ítélte. A büntetésből hét hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Az ítélet jogerős.

nak lenni. A tizenegy éves így felelt: nagy ember akarok lenni, milliósos. A középső így: jó zsidó akarok lenni, a legidősebb, aki oldalt állott, sőt-ten, magabamélyedten csak többszöri unszoló-kérdőzködéssre felelt: akarom, hogy föld legyen belőlem, mint belőled.

A három felelet a zsidó emberiség három kategóriáját jellemzi. Sajátos és fájdalmas, hogy a németek ösidők óta csak az első kategóriát látják, csak erről beszélnek, minden dühük ez ellen irányul és ezzel általánosítanak.

Hiábavaló odatartani a jobb arcfélet, amikor a balfelet ütötték. Aki ütött, abban nincs némes érzés, megindító, méltányos szóval nem lehet őket jobb belátásra bírni. Az ellenfél megüti gondolkodás nélkül a jobb arcfélet is.

Hiábavaló a bölcsesség szavát szembehelyezni a kapzsiság ordítószavával. Így szólnak ők: Mi az? Még mukkanni merészkedik?! Fogjátok be a száját!

Hiábavaló példátmutatón cselekedni. Erre ők ezt felelik: Nem tudunk semmiről, sem láttunk, nem hallottunk semmit.

Elrejtőzni is hiábavaló, mert az mondják: Ime a gyáva, hogy bujdosik, hogy bujkál, persze a rossz lelkiismeret hajszolja el.

Hiábavaló odamenni közéjük, kezét nyújtani nekik. Erre ők így felelnek: Mit akarnak ezzel a zsidó toladással?

Hiábavaló hűséggel együtt küzdeni, hiábavaló segédkezet nyújtani, billincseket levenni róluk, ők mindig ezt fogják hajtogatni: Jó, jó. Meg van belőle a maga haszna!

Hiábavaló a mérget méreggel hatálytalanítani. Ők új mérget kotyvasztanak.

Hiábavaló örömtükölni és halni. Ők ezt felelik: Mindegy, zsidó volt.

Álgróf kolozsvári bádogosmesterből Tulcea főmérnöke

(Kolozsvár, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Még 1922-ben történt, hogy Magyar-harsány határszéli községnél egy pompás autó robogott át a határon, s benne igen elegáns utas, ki az autót is vezette. A granicsárok megállítják az elegáns autót, leszállítják az elegáns utast, aki gróf Szirányinak adta ki magát. Az iratai nem voltak a legteljesebb rendben, s ezért lefogták, az autót pedig zár alá vették.

A gróf ur azonban örei éberségét kiját-szotta és megszökött.

Pár hónap után egy új kis bádogosműhely nyílt és kezdette meg munkáját, melynek mestere Kerekes Oszkárnak nevezte magát. A műhely rosszul ment, alig volt munkája, amikor egy szép napon látogatója akadt Kerekes mesternek. A látogató Lakuer nevű crajovai szénszállító volt, aki Kerekesben régi társát ismerte fel: gróf Szirányit, — akivel valamikor együtt követték el szélhámoságaikat.

Lakuer csakhamar megállapította, hogy barátja úgy is mint álgróf, de úgy is, mint bádogos, nem tud Kolozsváron boldogulni. Nem volt szükség sok rábeszélésre, Kerekes becsukta a műhelyt s eltűnt Kolozsvárról.

Röviddel ezután történt, hogy Tulcea regát-beli város pályázatot hirdetett a főmérnöki állásra. A pályázók között az állást egy Schmiéd István nevű mérnök nyerte el, aki a bemutatott diplomák szerint Párisban és Newyorkban végezte tanulmányait.

Schmiéd István tehát Tulcea város főmérnöke lett és megkezdte munkásságát. Fantasztikus tervekkel állott elő, nagy bevásárlásokat tett, szemléket tartott, utcákat akart rendezni. A jó tulceaiaknak csak az volt egy kissé gyanús, hogy Schmiéd párisi és newyorki diplomája dacára csak igen rosszul beszélt franciául és angolul. A dolog nyitját azonban csakhamar megtalálták, amikor kiderült, hogy a főmérnök ur félmillió lejt meghaladó bevásárlásokat végzett Crajovában, az árukat át is vette, de bizony Tulcea város adminisztrációja azoknak színét se látta.

A főmérnököt letartóztatták. A feljelentések egész lavínája indult meg ellene. Kiderült, hogy a legkülönbözőbb visszajelzéseket követve el, megszarolta, becsapta a tulceaiakat. A feljelentők kára Tulceában is meghaladja a százezer lejt.

Schmiéd vállaltása során mindent beismert. Elmondotta, hogy gróf Szirányit álneven szökött át a határon, majd Kolozsváron Kerekes Oszkár néven bádogosműhelye volt. A diplomáit, mellyel a főmérnöki állást elnyerte, Lakuer hamisította, akivel „üzlettárs” volt.

Az álgróf bádogos-mestert, Tulcea főmérnököt a nyomozás folytatása céljából Crajovába szállították át, utközben azonban megszökött.

Most országos körözésért rendeltek el, kérdéses azonban, hogy sikerül-e ezt a nagystílusú szélhámost elfogni és ártalmatlanná tenni.

— **Megszakadt a bécs—berlini telefonösze-szeköttetés.** Bécsből jelentik: Az osztrák fővárost Berlinnel összekötő telefonvonal csütörtökön éjszaka megszakadt, azóta Párisból sem lehet érintkezni. A francia fővárossal való telefonkapcsolás ugyanis a bécs—berlini fővonalból történik. A vonalzavar miatt Prágával és Münchennel sem lehet beszélni.

Budapest Berlin

GYERMEK ÉS SPORT-
KOCISJAI NAGY KÉSZ-
LET MIATT MÉLYEN
LESZÁLLITOTT ÁRBAN

FISCHER ALBERT ÉS TÁRSA

CLUJ. CALEA REGELE
FERDINAND

61

Berlin Budapest

A beszarábiai diákok az antiszemizmus ellen

Diákkongresszus készül Kisenevhen

Bukarest, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A beszarábiai diákok nemzetiségre való tekintet nélkül régóta rosszalják a cuzista diákok agitációját. Az antiszemita mozgalom kirobbanása után „Scanteia” címen hetilapot is indítottak, amelynek hasábjain állástfoglaltak az egyetemek békéjét megzavaró mozgalom ellen és a kulturális harmóniának szükségességét hirdették.

A beszarabiai diákok zöme távol tartotta magát a mozgalomtól és minden törekvése arra irányult, hogy újra helyreállítsa az egyetemek feldult békéjét.

Most, hogy a mozgalom elharapózásának következményeképpen a jasi egyetemet bezárták, a csernovitzi egyetem bezárása pedig küszöbön áll, az anticuzista beszarábiai diákok, hogy a jelenlegi tanulmányi évet megmentsék, elhatározták, mindent megtesznek a diákmozgalom leszerelésére. E célból a beszarábiai diákság kerületi szervezetei május havában Kisenev-

ben kongresszusra hívják össze a beszarábiai diákságot.

A kongresszus előkészítésének munkájával a kisenevi helyicsoporthoz bízták meg. A kongresszus végleges időpontját mineddig még nem állapították meg.

Az anticionista beszarábiai diákok megmozdulásával egyidejűleg akcióba lépnek a beszarábiai zsidó diákok is. A beszarábiai zsidó diákság meg akarja valósítani egyik zsidó ujságírónak már régebben felvetett tervét: **zsidó egyetem alapítását.**

Eddig is igen sok beszarábiai zsidó nagytökés ígérte meg az anyagi szükségletek fedezését. Ha a zsidó diákok tovább folytatják megkezdett munkájukat, valószínű, hogy Beszarabia egész zsidó lakossága, amelyet az antiszemita mozgalom igen elkésztett, adományaival lehetővé teszi az egyetem felállítását. Az egyetem székhelyéül Kisenevet jelölték ki.

A romániai zsidók memoranduma a királyhoz

(Bukarest, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megemlékeztünk már arról, hogy Fildermann, a bukaresti UER. elnöke az antiszemita mozgalom miatt memorandummal fordult a királyhoz. A memorandum szövege szösz szerint így hangzik: Királyi Felség! Felséged zsidóvallásu alattvalóit hosszú hónapok óta súlyos és meg nem érdemelt szenvedések érik.

Miután fiaink, fivéreink és apáink, akik Felséged dicsőséges vezérlete alatt a román paraszttal vállvetve harcoltak, kiomlott vérükkel hozzájárultak Nagyrománia megvalósulásához, miután kitartó és fáradhatatlan munkánkkal, amelyben egyesek voltunk az ország összes polgáraival, résztvettünk az ország konszolidálásának amunkájában, egy évvel a háboru befejezése után minden ok nélkül gyűlölettel teli harcot indítottak ellenünk. A harc, amelyben a rágalmak áradatát zudították ránk, nemokára polgárjogaink törvényes gyakorlásában akar meggátolni bennünket, de meg akar fosztani az emberi szabadság legegységéből és legszentebb jogától, a tanulás és a munka jogától is.

Felséged alattvalóit, akiknek mellét Felséged a katonai vitézség érdemrendjével ékesítette, súlyosan bántalmazták és kiűzték az éttermekből, a színházakból és a villamos kocsikból.

Egyes középiskolákban és egyetemi karokban a tanárok tanítás helyett gyűlöletet hirdetnek, hallgatóikat ellenünk való merényletekre és rombolásokra izgatják. A zsidó diákokat nap-nap után bántalmazzák és a botok az utcáról az egyetem területére is bevonultak.

A tüntető tömegek Jasiban és Kolozsvárott nyomdákát romboltak széjjel. Az országot röpirtókkal árasztották el, amelyeknek egyetlen célja, hogy átlátszó hazugságaikkal fellátszák ellenünk az ország lakosságát.

Vallásunkat, amely a keresztény vallások szülő anyja, nap-nap után inzultusok érik.

Az ellenünk folyó harc vezetői egyesületet is hoztak létre, amelynek fájunk kiirtása a nyilvánosan bevallott célja.

Felség! Törvénykönyvünk a legnagyobb szigorúsággal bünteti a lázítást. Mennyivel súlyosabb beszámítás alá esik, ha az ország lakosságának egyik részét a másik része ellen lázítják? Felséged kormánya audienciákon, de meg a parlamentben is a legélesebben ítélte el azt az agitációt, amely alatt szenvedünk; a román kultura vezető-egyeniségei leszövegték, hogy az antiszemita mozgalom nemcsak az ország konszolidálásának a munkáját gátolja, hanem veszélyezteti az ország külpolitikai érdekeit is. Az illetékes tényezők megígérték, hogy mindent megtesznek a mozgalom elfojtására, mégis a mozgalom immár hatodik hónapja még nagyobb intenzitással folyik tovább és a verkedések egyre nagyobb barbársággal ismétlődnek meg. A mozgalom valódi vezetői közül senkit sem tartóztattak le és eddig egyetlen elítélésről sem szerezünk tudomást.

Felség! 1917 április huszonnyolcadikán az UER. küldöttségét az a kitüntetés érte, hogy Felséged a következőket jelentette ki, a küldöttségnek: „Ismervé az ország minden társadalmi osz-

tályának életét, már régen arra a meggyőződésre jutottam és örömmel állapítom meg, hogy a jelenlegi helyzet nem cáfolt rá megállapításomra, hogy Románia minden lakója, vallás, származás és fajra való tekintet nélkül, egyaránt át van hatva a testvériesülés magasztos vágyától.

A zsidó vallásu román állampolgárok Felséged nagyjelentőségű szavaitól áthatva, a trón és a haza iránt határtalan szeretettel eltelve, Felségedtől kérnek védelmet. Hasson oda Felséged kormányánál, hogy a kormány a legsürgősebben nyuljon a legkomolyabb eszközökhöz, amelyekkel biztosítani tartozik Felséged alattvalóinak életét, biztonságát és szabadságát.”

Az UER. ezen memorandumát, mint az ismeretes, a király figyelmesen hallgatta végig és válaszában királyi szavával bélyegezte meg az antiszemita mozgalmat.

6225-en vándoroltak ki három hónap alatt Romániából

5790-en Erdélyből és Bánáthól. A kivándorlók legnagyobb része szász és sváb. A zsidók közül csak 652-en hagyták el az országot

(Kolozsvár, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A genfi nemzetközi munkáiroda felkérésére a bukaresti belügyminisztérium a következő kimutatást küldte az 1922. évi október-december havi romániai kivándorlásról:

Kivándorolt 6225 román állampolgár, ebből 78 beszarábiai, 129 regátai, 228 bukovinai és 5790 erdélyi és bánáti. Az utóbbiak legnagyobb része Temes- és Torontálmegyéből 1834, Aradmegyéből 1117, Szatmármegyéből 490, Bihar-megyéből 177, Kolozsmegyéből 164. A legkevesebben vándoroltak ki a Székelyföldről. A kivándorlási átlagos arányszám az összlakosságra 10.000: 376.

Összehasonlítva Romániát a többi államokkal, ez az arányszám nem túlságosan magas. Angliában minden tízezer emberre 61, Olaszországban 50, Belgiumban 7 kivándorló esik. A legkevesebb jut Németországra, tízezer lakosra egy kivándorló.

A 6225 romániai kivándorló között 3501 férfi volt és 2724 nő. A kivándorlók átlagos életkora 25—40 év, huszonhét százaléka azonban a huszonéves éven alul van. Foglalkozásra nézve a következőképpen oszlanak meg: földműves 1621, munkás 622, kézműves 395, kereskedő 150, szabadfoglalkozásu 40, háztartásbeli nő 930.

A kivándorlók a következő nemzetiségűek voltak: 2445 szász, 1541 magyar, 1278 román és 652 zsidó. A többi szerb és rutén.

A kivándorlók legnagyobb része Északamerikába utazott. Nyolcvan százalék. Tízennyolc százalék pedig Délamerikába vándorolt ki. A zsidók többsége Palesztinát választotta új lakóhelyéül.

* **Székrekedés.** A budapesti nőorvosi klinika bizonyítványa tanúsítja, hogy a **Ferenc József** keserűvíz gyorsan, biztosan és fájdalom nélkül hat. (8)

Elsején megindul a vasuti forgalom Arad és Nagyvárad között

Befejezték a nagyszalonta-kisjenői vasút építését. Mire fordították a hatmilliárdos angol kölcsönt?

(Kolozsvár, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Két és fél éve vajdunk már a nagyszalonta-kisjenői vasút ügye, mely pedig nagyfontosságú szerepet töltene be Erdély közgazdasági életében, ha Arad és Nagyvárad között közvetlenné tenné az összeköttetést. Mindössze huszonhét kilométeres vonalról van szó, de az építést mégis több ízben meg kellett szakítani és Nagyvárad továbbra is csak óriási kerülővel, Kolozsvár és Tövis közvetítésével tudott Araddal gazdasági érintkezésbe jutni.

Most végre megépítették a kisjenői-nagyszalontai vasutvonalat. Néhány héttel ezelőtt ugyanis a CFR-nek sikerült egy hatmilliárdos angol kölcsönhöz jutnia s ezt az összeget a vasút többek között a nagyszalonta-kisjenői vonal kiépítésére szánta, amit annál könnyebben tehetett, mert a kölcsönt főleg vasuti anyagokban kapta a CFR. Ennek segítségével most befejezték az építkezést és amint nagyszalontai tudósítónk jelenti, a jövő szerdán, május huszonharmadikán indítják el az első vonatot az új vonalon. Ezen a megnyitó vonaton fog utazni Moscu tábornok közlekedésügyi miniszter is. Azt, hogy a rendes forgalomnak mikor adják át a vonalat, még nem állapították meg, de nagy a valószínűség, hogy június elsején a rendes személy- és áruforgalmat is megindítják.

Nagyszalontai tudósítónk beszélgetést folytatott az építkezés egyik vezetőjével, aki az építkezés befejezéséről ezeket mondotta:

— Ma délelőtt táviratot kaptunk a minisztériumtól, amely az eddigi rendelkezéseket oda módosítja, hogy az Acsevet átveszik és elejtik a

A mai valutapiac

Emelkedett a lej Párisban, zuhannak a nyugati értékek. Javul a belföldi magyar korona. Esik a német márka. Egy nivón a lengyel és a német márka Zürichben

(Kolozsvár, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lej Párisban a legutóbbi 7:30-as árfolyamról 7:50-re emelkedett, ezt a nagymérvű javulását az utótőzsdén is megtartotta. A lej emelkedésének jelentőségét fokozza, hogy a francia frank is javult Zürichben. A lej nagymérvű emelkedése következtében az összes nyugati devizák zuhanásszerűen estek. Font steelinget 948-ért, svájci frankot 37:10-ért, olasz lírát 10-ért, francia frankot 13:58-ért lehetett kapni. A belföldi magyar korona javulása ma is tartott, egy lejért 31 koronát fizetnek. Állandó a kereslet, ami az árfolyamát állandóan emeli. A német márka zuhanása komolyabb mérvet kezd ölteni. Öt-tíz pontot veszített zürichi árfolyamából, a mai zürichi nyitáshoz elérte a lengyel márka kurzusát, a 112¹/₂-et. A márka zürichi esése és a lej javulása következtében elérte belföldön az eddigi legalacsonyabb árfolyamát. 43-ért nagy a kínálat, de mert további esést várnak, nincs benne forgalom. A dollár a berlini tőzsdén elérte a 44 ezer márkás árfolyamot.

Irányzat: A nyugati devizákban és német márkában esés, belföldi magyar koronában emelkedés.

Május 18-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

3100—3200 magyar koronát,
23500—23600 német márkát,
0:48—0:48¹/₂ dollárt,
33800—34000 osztrák koronát,
9:98—10 olasz lírát,
7:45—7:46 francia frankot,
2:75—2:75 svájci frankot.

Valutapiac május 18-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1355, London 945, Newyork 204, Róma 10, Zürich 3710, Prága 615, Bécs 29:70, Budapest 4:10, Berlin 47.

Bukarest. Valuták: Márka 80—82, léva 155—160, török líra 145—150, font sterling 962—963, francia frank 1370—1380, svájci frank 3750—3800, líra 1000—1010, drachma 250—260, dinár 200—205, dollár 205—206, napoleon 780—800, osztrák korona 30—30¹/₂, magyar korona 380—400, cseh korona 600—610, lengyel márka 48—50.

Zürich. Nyitás—Zárta: Berlin 112¹/₂—120, Newyork 554¹/₄—555, London 2566—2566, Páris 3700—3702¹/₂, Milano 2697¹/₂—2697¹/₂, Prága 1655—1654, Budapest 10¹/₂—10³/₈, Belgrád 575—575, Bukarest —, Varsó 112¹/₂—116, Bécs

kisjenői, illetve otlakai csatlakozásokat, amelyeknél az utasoknak a CFR. vonaláról át kellett volna szállani az Acsev vonalára, hanem a vonatokat Nagyszalontáról közvetlenül Aradig közlekedtetik. Ennek megvalósítására szükségessé vált a volt Acsev vonalainak elsőrendű vasutvonalává való kiépítése Aradtól egész Otlakáig, mert minden valószínűség szerint a mostani pályán az államvasutak igazgatósága közvetlen gyorsvonatot is akar közlekedtetni Arad és Nagyvárad között.

A vicinális vonalaknak építési munkálatait az államvasutak pályafentartási osztálya tegnap kezdte meg és a tervek szerint azt a jövő hó közepé táján be is fejezik. Ennek megtörténte után az egykori Acsev vonalai is ugyanolyan alapépítményűek lesznek, mint az államvasutak többi vonalai. Ily módon tehát az új vonal megnyitása után a személy- és teheráruforgalmat közvetlenül bonyolítják le és az új menetrend előkészítő munkálatait már most megkezdte a vasutigazgatóság forgalmi osztálya.

A kisjenői-nagyszalontai vonal kiépítésén kívül ugyancsak az angol kölcsönből fogják a kolozsvár-gyimesbükkii, az ugynevezett székely körvasutat elsőrangú vonallá átalakítani, hogy a Kolozsvár—Galac között tervezett gyorsvonatot beállíthassák. Gyorsvonatokat is bíró vonallá építik át a temesvár-orsovai vasutat. Ebből a kölcsönből akarja a CFR. kártalanítani a volt Szamosvölgyi és Aradcsanádi vasutakat, de azok volt tulajdonosai nem fogadták el a CFR. által felajánlott összeget, hanem nemzetközi döntőbírással fogják eldönteni, mennyivel tartozik nekik az állam.

78—78¹/₄. Bécs lebélyezett 78—78¹/₄.

Berlin. Nyitás: Róma 2290, London 217750, Newyork 47000, Páris 3150, Zürich 8450, Prága 1400.

Páris. Nyitás: London 6975, Newyork 1504¹/₂, Berlin 32¹/₂, Róma 7307¹/₂, Prága 4480, Bukarest Zürich 270¹/₈.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Márka 12¹/₂—13¹/₂, líra 252—262, font sterling 24130—24730, dinár 54¹/₂—65¹/₂.

KERESKEDELMI HITELINTÉZET R.-T.

CLUJ—KOLOZSVÁR, PIATA UNIRII (VOLT FÖTER) 20 SZ.

elvállal a külföld bármely piacára kifizetéseket

napi vagy fix áron, vásárol devizát és effektív valutát a legelőnyösebb feltételek mellett.

Krassin Curzonnál

(London, május 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Krassin esütörtökön délelőtt megjelent Curzon külügyminiszternél, akivel másfél óráig tárgyalt az angol-orosz konfliktusról. Curzon tudomására adta Krassinak, hogy csak abban az esetben hajlandó az angol-orosz kereskedelmi szerződést fentartani, ha Oroszország a szerződés minden feltételét betartja. Krassin rendkívül beküldékeny szellemben tárgyalt az angol külügyminiszterrel és a tanácskozás után jó hangulatban távozott. Még aznap este táviratban közölte Moszkvával Curzonnal való beszélgetését. Londonban az a nézet, hogy Oroszország el fogja fogadni Curzon propositióit. Abban az esetben, ha ez nem következik be, Hudgson moszkvai ügyvivőt visszahívják.

Berlini jelentés szerint Worowszky holttestét óriási tömeg várta az ottani pályaudvaron. Ott volt az egész orosz kolónia, még az emigránsok is. A holttestet rövid időzés után továbbszállították Oroszországba.

* Elegáns tavaszi ruhákra legújabb divatu himzések dívatlap szerint gyönyörűen készülnek a „Mühimző szalonban” Str. Memorandului 15. (v. Unió-u.) Ugyanott plissirozás, gouvrirozás minden nagyságban.

* Nem árt a köd, sár, eső, ha Brázay sós-borszeszt használ. Kapható mindenütt.

Markovits F. ékszerész!
Cluj—Kolozsvár, Vesselényi-utca 20. sz.

Arany- és ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi áron veszek.

Erdélyi Pöstyén!

A bizusai (Büdospataka) Szolnokdomboka megyei **kénesfürdő** ujonnan átalakítva, modernül berendezve 1. év június hó 1-én

megnyílik.

Osuz, rheuma és ischias ellen a legbiztosabb hatású gyógyfürdő.

A fürdőtelepen szálloda, vendéglő (rituális konyha is) áll a közönség ellátására. Vasuti megálló. Jutányos árak. Előjegyzéseket elfogad a **Büdospataki fürdőigazgatóság Iléanda-Mare-Nagyilonda.**

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kitűnő

**öltönyök,
felöltők,
fluruhák,**

1438 mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Föter 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

Sodabarbona

M. B. angol gyártmány

Salicil

Heiden német gyártmány

Gyanta világos

francia és görög kénkö, kénvirág, raffia, rézgalic, vasgalic, naphatalin, Hunyadi János és Ferenc József keserűvíz kapható

LÉB FIVÉREK CLUJ, TELEFON 471.

Sport kötött-szővött Áruház

aradi kötő és kötött-szővőgyár lerakata

Kötött kabátok, svetterek,
kötött ruhák, harisnya és
keztü eredeti gyári árban

o o o kapható o o o

CLUJ, Wesselényi-utca 16. sz.

קאנקורו!

געענטיגטע קולטורעניגע זוכט פער זאמערט איינען טיכטיגען שרייב מוהל אונד זענען ביי וירא שמים מרבים צו אקעפטירען. ועלבער מוסס פאן 3 אנערקאנטע ארטן: ראבינער קבלות האבען רעפליקאטאמען האבען דיא קאפינע איהרע קבלות צייגנעסע איהרע ביהערעגען ווירקענס. אלטער אונד פאמיליענשאנד איינצונענדען צור פראבע ווערען נור בערופענע צוגעלאסען אונד נור פיר זאלבען דיא שפענען פערטיגעט. געדאלט נאך איבעראיינקאממען. באגאמערנד אמ 13. מאי 1923

מאיר ווייסמאן קולטורעניגען
צבי הערשטיג סעקרעטאר

Parókák at

és mindennemű hajmunkát, hajfestést, kifogástalanul és jutányosan készít

Paula hölgyfodrász és manicursalon Cluj, Szentegyház-utca 15. sz.

1437 Ugyanott babaklinika is van.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.

Az Uj Kelet cikkeinek utannyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Felölös szerkesztő: Marlon Ernő dr.

Sövuóti emlék

Ünnep. A chéderből még tegnap este szabadultunk. Igaz, csak három napra, de az is valami. Hazunk levegője virágillattól terhes. A kis templom is virágdiszben sokkal szebb, mint máskor. Tul vagyok már az ünnepi vacsorán is, most megyek apámmal a templomba és reggelig ott fogok virasztani, akárcsak a nagyok. Mondják, hogy sövuót estelén éjjelkor megnyílik az ég s ami kívánságot az ember akkor egy szóban kifejezhet, az teljesedik. Sokan próbálták már meglesni azt a boldog pillanatot, de elaludták. Aki ébren elérte, az meg nagy zavarában mást éjtett ki ajkával, mint amit szíve kívánt. Mesélik, hogy egy öreg árendás halhatatlanságot akart kívánni, de megbotlott a nyelve és halat tudott mondani, amit másnap meg is kapott. Én óvatos leszek, — gondoltam magamban — csak messiást fogok kívánni. Ennek a szónak rokonhangzásu társa nincsen, s ha sikerül félelem nélkül klejtenem, akkor minden bajunk, szenvedésünk megszűnik és más kívánságunk nem lesz utána. — Ezzel az elhatározással mentem a templomba. Egy pár barátom már ott volt, de titkos tervemet nem akartam nekik elárulni. Ugyis megtudják majd utólag. Leültem törát olvasni. Három mondat minden szídrára elejéből, három a végéből, a közbelső részt rövid gondolatban elképzelve — és végeztem. Csak az ünneppel kapcsolatos részeket olvastam egészen. „Az ómer hét hete után a kalász ünnepe legyen.“ „Midőn földetek termését aratjátok, a mezőnek szélét ne arassátok le és az elhullott kalászokat ne szedjétek fel; a szegény és az idegen számára hagyjátok.“

Az alkalmi imakönyv lapjai repülnek egymás után. A szemhéjak mindinkább megrehezednek. Közben Ruth könyvéhez értem, amelyet teljes egészében, csonkítatlanul kell olvasni. Este van. Boáz kint maradt éjszakára az árpacséplésnél. Ruth ünneplőbe öltözött és most megy ki a mezőre. — Gyertünk, fiuk, menjünk mi is egy kicsit sétálni, mert még elalszunk itt a templomban.

Kimentünk. Holdvilágos, csillagos éjszaka volt. A kertek felől friss szellő jött, arconcsókoló és elosztotta álmoságomat. A lejtős utcán a patak felé indultunk. A templomból kiszűrődő zsongás elmosódik a távolban, új hang ütötte meg a fülemet, a malom vizesésének érces zengése. A hold ténye beüzüstözte a hullámokat, a patak mélyében pedig apró csillagok táncoltak. A közeli szántóföld kalászeit áldástitkokat suttogtak az éjjeli szellőben. Megállottam. Egész lényem mohón itta magába a hangokat, színeket és illatokat. Ime, a csendben megjelent minden a haladalt zeng teremtőjének. De szép is Isten világa! Így láthatta Boáz is akkor éjjel, amikor kint hált a mezőn Isten szabad ege alatt. Miért van olyan ritkán részem az élet szépségeiben?

Távolból kutyaugatás hangját hozta a szél. Igen harapós kutyák, gondolom magamban — és rossz emberek. Nem engedik, hogy mi is élvezzük a jó Isten világának és a földnek áldását. Ez a föld nem a miénk, a miénkhez pedig nem engednek. Levetttem magamat a földre a kalászok közé és sirva fakadtam földanyánk ölén. Miért nem akar engem is, minket is áldásaiban részesíteni.

... Ekkor megnyílt az ég. Isten trónusa mellől nagy világosság áradt a földre, — és az égi fény egyszerre világgossá tett mindent előttem. Megláttam a zsidó szénvedések titkát. Nincs földünk, nincs életünk. Amíg saját mezőnk aratása mellett nem virasztunk, a harmatos nyári éjszakában, addig távol lesz tőlünk a boldogság...

Ugy gondolom hogy sirtam, mert a szívem egészen megkönnyebbült. Könnyeim belevegyltek a harmatba és ottmaradtak a mezőn. Én meg csendesen visszaballagtam a templomba.

Jehuda Edelstein

— Az Uj Kelet sevuoti száma vasárnap délelőtt jelenik meg 16 oldal terjedelemben. Az ünnepi szám tartalma rendkívül gazdag és válto-

zatos lesz. A rendes hiranyagon kívül szépirodalmi, kritikai és tudományos cikkeket talál majd az olvasó kellemes ünnepi szórakozásul.

— A király lengyelországi útja. Bukarestből jelentik: Ferdinánd király varsói útját véglegesen június 20-ára tűzték ki.

— Glasner Móse főrabbi Palesztinába érkezett. Glasner Móse főrabbi, aki két héttel ezelőtt Kolozsvárról Palesztina felé utazott, tegnap — mint ezt egy Glasner Akiba kolozsvári főrabbihoz érkezett távirata jelzi — partraszállott Jaffában. A főrabbi és családja egészségesen érkezett meg a Szentföldre. Lapunk legközelebbi számában Glasner Mósenek egy érdekes levelét közöljük.

— A minisztertanács ülése. Bukarestből jelentik: Ma délelőtt 10 órákor minisztertanács lesz, amely határozni fog a parlament jelenlegi ülészaka elé terjesztendő összes törvényjavaslatokról.

— Az ismeretlen katona temetése. Bukarestből jelentik: Az ismeretlen katona ünnepélyes eltemetése igen megható külsőségek között folyt le. Az egész főváros résztvett a temetésen és a közönség maga tartotta fenn a rendet. Az ünnepély program szerint folyt le. A Károly-parkban az istentisztelet után a király mondott beszédet az ismeretlen hősről, majd koszorút helyezett a koporsóra és egyúttal a román vitézségi éremmel, a francia hadikereszttel és a lengyel katonai érdemkereszttel tüntette ki. Azután két percig az egész városban megállott az élet. A megható csend után a csapatok elvonultak a király előtt. Csütörtökön az egész országban nagy katonai ünnepségek közepezték ünnepelték meg a világháborúban elpusztult névtelen hősök emlékét. Minden templomban istentisztelet volt, Kolozsváron a főterem katonai díszfelvonulást rendeztek, melyen az összes iskolák tanulói felvonultak. A felvonulás után a hősök temetőjében megkoszorúzták a világháború áldozatainak tömegsírját. A polgári hatóságok Utalea primár, Popovicu rendőrprefektus és Widl tanfelügyelő képviselték. Délben az összes harangok megkondultak, a fellegvárban pedig ágyulvések dördültek el. Ebben az időben két percig az összes üzemekben a hősök iránti tisztelet jeléül megállították minden munkát.

— Hosszu püspök egy ortodox fő-rabbinál. Nagyiklódról írják: A gherlai gör. kat. püspök, dr. Hosszu Gyula bérmautja alkalmából Nagyiklódra érkezett, ahol a zsidó hitközség tiszteletét fogadta. A püspök a küldöttség látogatását Ch. L. Braun ortodox rabbinál vizionozta, akit a bejáratnál a rabbi tanítványai ovációkkal fogadtak. A rabbi a püspök látogatása alkalmával ebédre hívta meg. A rabbi a meghívást elfogadta, egy pohár sör mellett beszélgetett a vendéglátó püspökkel és a meghívott urakkal.

— Lejárt a magánvizsgák terminusa. A közoktatásügyi miniszter közlése szerint a magánvizsgákra való jelentkezés határideje május 15-én lejárt. [Ezután beadott kérvényeket nem veszik tekintetbe.

— Megegyezés készül a kolozsvári asztalosiparban. Több mint négy hete léptek sztrájkba a kolozsvári asztalosmunkások. Azóta egy a munkások, mint a munkaadók mereven elzárkóztak mindentéle tárgyalástól. Végre ma megtörtént az első békéltető kísérlet. Blum Bernát butorgyár-igazgató elnökletével a munkaadók újabb bérjavítási ajánlatot tettek a munkásoknak, akik rövidesen dönteni fognak, hogy munkába állanak-e, vagy továbbra is fentartják a sztrájkot.

— A magyar párt tanácskozásai a kormányval. Bukarestből jelentik: Ugron István, Grandpierre Emil és Hajdu István, a magyar párt marosvásárhelyi tagozatának elnöke Bukarestben megbeszéléseket folytattak Bratianu miniszterelnökkel és Vaitoianu belügyminiszterrel a csatolt területek magyarságát érdeklő kérdésekben. Ugy a belügyminiszter, mint a miniszterelnök szívesen fogadták a magyar párt képviselőit s komoly megértést tanúsítottak a magyar nemzeti kisebbség iránt.

— Fogorvosok ellenőrző vizsgája. Hirt adtunk már arról, hogy a fogorvosokról és technikusokról szóló új törvény értelmében a fogtechnikusoknak új vizsgát kell tenni. A vizsgákat május 21-én tartják meg s arra igen sok erdélyi és bánági fogtechnikust jelöltek ki. A vizsga díja 500 lej.

— Persescu főügyészt vizsgálóbíróvá nevezték ki. Az igazságügyminiszter Persescu táblai főügyész helyettesét a kolozsvári törvényszékhez vizsgálóbíróvá nevezte ki. Persescu főügyész, aki a regátból került a kolozsvári táblához, a bírói kar egyik legszimpatikusabb tagja és így előléptetése széles körben megelégedést keltett.

— A temesvári postakörzetben eljárást indítottak a visszatartott postautalványok kifizetésére. Temesvárról jelentik: Az itteni postai igazgatóság rendeletet adott ki, melyben felszólítja Arad, Hunyad, Krassószörény és Temes-Torontál vármegyék összes postahivatalait, hogy a még a magyar közigazgatás idején kibocsátott és ki nem fizetett postautalványokat, ajánlott pénzküldeményekről és egyéb átutalásokról szóló okmányokat küldjék be a temesvári postaigazgatóság számviteli ügyosztályába, ahonnan a bukaresti központi postaigazgatósághoz küldik, ez pedig a budapesti postaigazgatósághoz továbbítja. Budapesten igazoló dátummal látják el az okmányokat, melyeknek értékét azután a román posta a feladónak visszatéríti. Miután a román állam érdeke — mondja a rendelet — hogy a csatolt területek összes román alattvalóit kártalanítsa, a postaigazgatóság felszólítja az összes postahivatalokat, hogy a legnagyobb körültekintéssel gyűjtsék össze a ki nem fizetett postautalványokat, mert olyan információk vannak, hogy az egyes postahivatalokban sok kifizetetlen utalvány van felhalmozva. A rendelet olyan magánosokról és bankokról is szól, akik a címzeteknek e postautalványok összegét kifizették, de bizonyítékképpen visszatartották az utalványokat. A postaigazgatóság felszólítja ezeket a magánosokat és bankokat, hogy a legközelebbi postahivatalnál helyezték letétbe az utalványt.

— Csehszlovákia Halmít kéri. Bukarestből jelentik: Tegnap este utazott el a fővárosból a román-csehszlovák végleges határ szabályozására kiküldött román bizottság Dumitreu tábornok vezetésével Pozsonyba. Az „Universul“ szerint a csehek a Tisza mellett néhány községet, valamint Halmi határvárost kéri.

— Hetven ezer frankba kerül Franciaország Károly exkirály madeirai utazása. Párisból jelentik: A kamarában tegnap törvényjavaslatot nyújtottak be egy hetven ezer frankos hitel felvételéről, ami néhai Károly exkirály utolsó madeirai utazásának költségeiből Franciaországra eső rész fedezésére volt szükséges.

— Házasság. Kappel Lázár üveg- és porcelánkereskedő Szamosújvár, eljegyezte Heisikovits Rózsikát, Heisikovits Dávid mezőbányai kereskedő leányát. (Minden külön értesítés helyett.)

— Jeritza Mária Budapesten. Budapestről jelentik: Jeritza Mária, a világhírű operanékeső június 2-án a magyar fővárosba érkezik. Még aznap fellép a Rózsalovagban, 5-én pedig a Zsidónőben szerepel. Fellépését nagy érdeklődéssel várják.

— Sztrájkolnak a hamburgi kikötőmunkások. Hamburgból jelentik: A kikötőmunkások és gépészek nem fogadták el a béremelés ügyében kiküldött döntőbíró határozatát, sztrájkba léptek. A kikötőben minden munka szünetel.

— Autószerencsétlenség. Fischer Kálmán kolozsvári kereskedő és felesége, dr. Sámuel Jenő és felesége autókiránduláson voltak tegnap délután Tordán. Visszajövet az autó az árokba borult s az utasok kiestek belőle. Sámuel Jenőnek a kulcsontja törött el, Fischer Kálmán a karján, Fischer Kálmáné pedig a lábán szenvedett súlyosabb zúzódásokat.

— Tűz a kolozsvári igazságügyi palotában. Ma délelőtt nagy riadalom támadt a kolozsvári törvényszéki palotában, amelynek folyosóit déltájon sűrű füst árasztotta el. A kivonult tűzoltóság megállapította, hogy a tűz egyik kéményben támadt és belekapott a palota padlásán elraktározott iratcsomókba. A tüzet idejében észrevették és sikerült a hatalmas palotát komolyabb veszedelemtől megmenteni. A tűzoltóság rendeletére az évek óta felhalmozott és kiselejtezt iratokat eltakarítják a törvényszéki épület padlásáról.

* Bürger-gyárak Tg-Mures vegyészeti osztálya szállít minden mennyiségben terpentint és ásványolajmentes carboneumot.

* A legdivatosabb és legolcsóbb ruhák csak Schwartz Adolf uri divat szabónál Forduló-u. 1. sz. alatt készülnek.

Közgazdaság

A gyáripárosok bukaresti tárgyalásai. A gyáripárosok és munkaadók szövetségének tagjai ma érkeztek vissza Bukarestből. Dr. Böszörményi Sándor, a szövetség főtitkára a kongresszus eredményét a következőkben foglalta össze: Erdélyt körülbelül ötven delegátus, a Bánátot négy delegátus képviselte a kongresszuson, amelynek kiemelkedő pontja Groza Péter hatalmas beszéde volt. Ezt a bukaresti sajtó is elismerte, kormánykörökben is erről beszéltek. Államférfiúi beszéd volt, amelyben a sérelmeknek csakis az iskolapéldáit sorakoztatta fel, nem kicsinyes hatósági zaklatásokról számolt be. Ezzel szemben hatalmas vonalakban vázolta mindazokat az állami konszolidációra irányuló koncepciókat, amelyek az erdélyi és a kapcsolt részek ipari köreiből indultak ki. Jelentős lépés a fejlődés útján a kormányval történt tárgyalás. Nem egyszerű küldöttségfogadás volt ez. A kormány illetékes tényezői alaposan megismerték az erdélyi és bánági ipar mozgató erőit és mindazokat a lehetőségeket, amelyek az ország javára megnyílnak abban az esetben, ha a kormány becsülettel igyekezzel istápolja az ipart. A székelyországban történt legutóbbi intézkedés is ugylát-szik arra vezethető vissza, hogy a kormány valamelyest mégis megismerkedett a mi viszonyainkkal. Igaz ugyan, hogy csak husz százalék mentesítetett a zárolás alól és ezt is a vízművek és villamossági művek fűtésére kell felhasználni, de remélhető, hogy lassanként újabb mennyiségek fognak felszabadulni. A székelyben különben is annyira visszás a helyzet, hogy már szinte tarthatatlan. A lengyel szenet tizenötezer lejért kapja a kormány, míg az ittenit tudvalevőleg négyezeröttszáz lejért. A kormány ugyan rendezni óhajtna a kincstári bonok ügyét és ebből a célból háromszázmilliót bocsátott a CFR. rendelkezésére. Félő, hogy ezzel csak a régi adósság törlesztésére jut, viszont az új adósságok továbbra is adósságok maradnak. Összinté impresszióm egyébként az, hogy a kormány még mindig ragaszkodik régi politikájához és még sok munkába fog kerülni, amíg teljesen felvilágosítjuk és a magunk számára az ország érdekében megnyerjük a kormányt. A pénzügyminiszter ugyanis a küldöttség előtt szemrehányást tett, hogy a csatolt területek ipara még mindig a régi fővárosokkal, vagyis Erdély Budapesttel, Csernovitz pedig Béccsel áll összeköttetésben. A gazdasági kapcsolatot feltétlenül meg kell változtatni — mondotta — Bukarest felé való orientációval. Mi igyekeztünk felvilágosítani a miniszter urat arról, hogy a mai helyzetben bizonyos idő múltán és a fejlődéssel kapcsolatosan lehet csak szó egy teljes gazdasági elszigeteltségről. Remélhető azonban, hogy a kormány maga is be fogja látni a mi igazunkat.

Kereskedők kongresszusa. Megirtuk, hogy a Sfatul kolozsvári ülésén a kereskedők országos kongresszusának terve megvalósulás felé közeledett. A kereskedők kongresszusa imponálóan és nyilván hatásosnak is ígérkezik, minthogy az ország minden részéből érdeklődés nyilatkozik meg iránta. Tegnap a kolozsvári Sfatulhoz Galac város kereskedelmi testületei átiratot intéztek, amelyben kijelentik, hogy részt akarnak venni az országos kongresszuson és instrukciókat kérnek a kongresszusra való megszervezésre. Minthogy a Sfatul központi elnöke, P. L. Nicoleacu ezidőszent külföldön tartózkodik, érdemleges választ a Sfatul nem adhatott. A kongresszus azonban kétségteletlenül foglalkozik majd az általános kereskedelmi problémák megoldásán kívül a belső átszervezéssel is.

Ciszterna-vagonok behozatala. A legfőbb vámigazgatóság megengedte, hogy hat hónapi időre külföldről ciszterna-vagonokat hozzanak be a termelők részére. A petróleum-vállalatnak írásos kötelezvényt kell a ciszterna-vagonokról kiállítani.

Kifizetik a CFR. tartozásait. Megirtuk, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszter ígéretet tett, hogy a CFR adósságait kifizetik. A hivatalos lapban most megjelent a minisztertanácsi napló, amely elrendeli, hogy a CFR. összes adósságait az állam hitelezői részére utalják ki és folyósítsák, tekintet nélkül arra, hogy azok szállításokból, vállalkozásokból, munkadíjakból stb. származtak. Egyben elhatározták, hogy újabb megrendeléseket az 1922—23. évi költségvetés terhére nem tesznek. Az 1923 május 31-ig ki nem utalt összegeket be kell a pénzügyminisztériumnál jelenteni.

Milyen lesz a cukorbehozatal? A cukorimport tanulmányozására kiküldött bizottság már többször tartott ülést. A tárgyalások során a behozott cukrot három kategóriába osztják: a kereskedelem részére behozott cukor után nem kell majd behozatali illetéket fizetni, azonban a behozott mennyiség huszonöt százaléka a később meghatározott áron a kereskedelmi és iparügyi minisztérium rendelkezése alá tartozik, közintézmények, illetve köztisztviselők részére. A második kategóriába az a cukormennyiség tartozik, melyet különböző iparvállalatok hoznak be saját személyzetük részére, ez is illetékmentes lesz, de 25 százalékat a minisztérium által meghatározott áron más munkások között kell szétosztani. A kávések és cukrászok által behozott cukor után meg kell a behozatali illetéket fizetni, viszont a teljes mennyiség fölött szabadon rendelkeznek.

Az iparvállalatok adómentességi százaléka. A hivatalos lap legutóbbi száma az új adótörvény végrehajtási utasítását közli. A végrehajtási utasítás függelékében a központi pénzügyi bizottság határozatait is közli. Eszerint az iparvállalatok a törvény végrehajtásának első évében úgy az ingatlanok, mint a berendezések beszerzési árából tizenöt százalékos adómentesen leírhatnak.

A CFR-től bérelt rakterületek bérei. Hivatalosan, most már végleges formában, a következő összegekben állapították meg a CFR-től bérelt rakterületek bérösszegeit. Az első kategóriához tartozó területekért 15, 8 és 4, a másodikért 8, 4 és 2 lej négyzetméterenkint. Állomáson kívüli területekért 3 lej kell fizetni.

Háromszáznegyvenen utaztak el Kolozsvárról a budapesti mintavására. A budapesti magyar mintavásár iránt egész Erdélyben nagy érdeklődés mutatkozik. A kolozsvári iparkamara körzetéből eddig háromszáznegyvenen utaztak el a mintavásár megtekintésére. A vásáron előreláthatólag fel fog élénkülni a román-magyar kereskedelmi forgalom.

SPORT

A szenior—ifjúsági válogatott mérkőzés 2:0 arányban végződött a szeniorok javára. A mérkőzésnek semmi sportértéke nem volt a szenior csapat több játékos a győzelemért nem vette komolyan a játékot, ezzel szemben az ifjúságiak meglepő, egyékes jó játékot produkáltak. Az egyetlen gólt az utolsó percekben érte el a „nagy” csapat Rosenberg révén. A hősök emléktünnepére rendezett mérkőzésen jobb sportot érdemelt volna az elég szép számban megjelent közönség, mely a mérkőzés végéig „hősiesen” kitartott. A mérkőzést a közönség meglehetősen humorosan fogta fel, ami arra ragadtatta Csövest, hogy sportszerűtlenül a tribün nézőibe rugta a labdát.

Felmentették Majort. Majort, a KAC jeles csatárát, tudvalevőleg a fegyelmi bizottság professzionizmus gyanúja miatt hetekkel ezelőtt felfüggesztette. A most megtartott fegyelmi vizsgálat felmentette Majort a vád alól, csupán egy sportszerűtlen kifejezésért büntették meg 2 hónapra, amit a fegyelmi bizottság a felfüggesztés idejével kitöltöttnek vett.

Tennisz és uszófelszerelések, tornacikkek nagy választékban érkeztek Sugár & Co. sportáruházába Cluj, Calea Victoriei 5. (v. Kossuth Lajos-utca.) Tenniszütők hurozását és javítását vállalja. Kérjen árjegyzéket.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor
 Vasárnap d. u. 3 órákor: Luxemburg Grófja. (Olcsó helyárakkal. Sorozatszám 395.)
 Vasárnap este fél 8 órákor: Kék Mazur. (Operette új-donság 19-edszer. Rendes helyárakkal. Napi bérlet 133 szám. A. Sorozatszám 399.)
 Vasárnap 10 1/2 órákor: Betyár Kendője. (Rendes helyárakkal. Sorozat szám 400.)
 Hétfő d. u. 3 órákor: Hamu Pipóke. (Gyermek előadás olcsó helyárakkal. Sorozat szám 401.)
 Hétfő este 8 órákor: Bajadér. (23-adszor. Première helyárakkal. Bérletszűnetben. Kolbay, Réthely, Neményi, Berky. Sorozat szám 402.)

A színházi iroda hírei
Sándor Erzsi és Burián Károly. Az idei évad egyik legnagyobb művészi eseménye lesz ma este a Magyar Színházban. Együtt fog fellépni Sándor Erzsi és Burián Károly. Puccini Bohém-élete fog színpadra lépni, amelyben Sándor Erzsi Mit, Burián Károly Rodolpheot játssza.

Pünkösdi előadások. Vasárnap délután 3 órákor a Luxemburg grófját adják olcsó helyárakkal, este 7 és fél órákor a Kék mazur fog 19-edszer színpadra lépni. Éjjel 10 és fél órai kezdettel a Betyár kendőjét fogják játszani. Az éjjeli előadást rendes helyárakkal tartják meg. Hétfőn délután 3 órákor gyermekelőadás lesz. Olcsó helyárakkal fogják előadni a Hamupipókékat. Este 8 órákor 23-ik előadása lesz a Bajadérnak.

Uj rokon. Napok óta folynak a próbák Csathó Kálmán új vígjátékából, az Uj rokonból.

A mozgók műsora
Az Egyetem-mozgóban szombaton és vasárnap a Ha-Ra-Fi-filmek legérdekesebb alkotása, a Nősténytigris kerül színpadra.

Az Uránia attrakciója szombaton és vasárnap egy izgalmas kalandor-film, Az erdő királya.

Az Apollóban szombatra nagyszerű párisi filmremek van kitűzve, A lelketlen vendég, vasárnap pedig az Alarcos leány.

Izgalmas érdeklődés előzi meg a jövő hét nagy filmszenzációját, a Dr. Mabuse-t. A Dr. Mabuse három részben fog színpadra lépni. Midegyik rész külön-külön hat felvonásból áll. Az első rész (Dr. Mabuse, a játékos) hétfőn és kedden, a második rész (Dr. Mabuse és a nők) szerdán és csütörtökön, a harmadik része (Dr. Mabuse a hálóban) pénteken és szombaton látható az Egyetem-mozgóban. Kivételesen ezeken a napokon igen mérsékelttel emeltek lesznek a helyárak. A rendkívüli érdeklődésre való tekintettel a Dr. Mabuse előadása az Egyetem-mozgóban minden nap pont 3 órákor kezdődnek. Ezenkívül azok számára, akiknek úgy a délutáni, mint az esti órái le vannak foglalva, külön még egy előadást tartanak minden nap az Egyetem-mozgóban. Ez az előadás pont háromnegyed 11-kor kezdődik s néhány perccel éjjel után ér véget.

* **Tapéták** a legmodernebb és művészi kivitelben, bársony, selyem és legszebb mintákban kaphatók a Friedmann-féle könyvkereskedésben Kolozsvár, Főter 26. Szobák és lakások tapétázását vállalom. Minták vételektelezetség nélkül megtekinthetők.

Eredeti gyári árak! Eredeti gyári árak! 1480

„HELIOS”

kötött-szövött árugyár lerakata
Cluj, Piața Unirii (Főter)
7.

Óriási választék kötött és szövött árukban, harisnyák és keztyűkben!

TUNGSRAM

A legjobb villanykörte Mindenütt kapható!

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán cszküldök

Coloniale Kereskedelmi R.-T.

Ajánlja: Fűszer, gyarmataru, export-import
cikkeit! A Temesvári Malmom Concernhez
tartozó összes malmok lisztjeinek főlerakata

Marosvásárhely

BUTORŰVEGEKET, TÜKRÖKET
Lloyd 1479
Barok, csillag és virágcsiszolással
valamint adolt rajzok után
művészi kivitelben készít
HUNWALD, üvegcsiszolda és tükörgyára
CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Vlahuta (v. Bolyai-utca) No. 3.
Hibás tüköröket újra fonsoroz o o o

Crème D'argent

kipróbált ártalmatlan szer szeplő,
májtolt, mindennemű bőrkütés ellen.
Néhány napi használat után teljes
eredményt ér el.

1 nagy tégely ára 20 lei
Kapható kizárólag a

Fekete droguerában
Tg.-Mureş-M.-vásárhely

SAFRUTH LIBRARIA CLUJ

„HAOLAM“ - „העולם“

A cionista világszervezet héber
nyelvű hetilapjára előfizetéseket fel-
vesz a SAFRUTH.

Május havi előfizetési díj 45 lei, portó 5 lei.
Egyes szám ára 12 lei.

Ugyanott megrendelhető Giasner Moses főrabbi
fényképe (Palesztinába utazása előtti felvétel).
A kép 30 lei beküldése ellenében franco szállítjuk.
Egy egyes tanulói díjtellettel felvétel.

Citrom, Narancs

és Sardella gyűrű
(ringli) olasz gyártmány érkezett
nagyobb mennyiségben

LÉB FIVÉREK
Cluj, Telefon 471

TELEFON INTERURBAN 14-76
SÜRGÖNYCÍM:
MONDGRÜN

CSOKOLÁDÉ

FÜSZER

CSEMEGE

nagy mennyiségben raktáron:

HALA DE COLONIALE
FÜSZERCSARNOK
Cluj, Str. Londrei (Hosszu-u.) 1

Irodaberendezések

Kopenetz gépezemű asztalosműhelye-
ben olcsón szerezhetők be
Cluj, Honvéd-utca 92

Órás és ékszerész

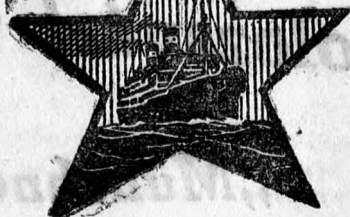
mester kolozsvári órás vagy
ékszerülethez társulna, üz-
letet bérbevenne vagy át-
venne. Ajánlatot „Azonnal”
jeligére Radióhoz Cluj, str. Regina Maria 34

Kötött, szövött és norinbergi áruk nagy-keres-
kedése Oradea-Mare-Nagyvárad, Nagypiac-tér.

Schönberger, Spitz & Co.

CHARGEURS ★REUNIS★

ARGEN-
TINIA BRA-
ZILIA

Legnagyobb francia
Délamerikai vonal

Vezérképviselő: Nagyrománia részére
ADOLF SALOMON FIA

Bucuréstí, Str. Paris 14
Hajóra szállás:

Hamburg, Havre és Bordeaux-ban
Kiváló kiszolgálás, nagy kényelem, elsőrangú ellátás,
gyors utazás, külön kajütök. 1542

Exportját és importját

Románia, Magyarország,
Ausztria és Németország

között határidővel és legolcsóbb fix
díjtételek mellett csak

Deutsch Testvérek

nemzetközi szállítási vál-
lalata tudja lebonyolítani.
Központ: Cluj, Piata Unirel 26.

HÁZAK Wien I, Rottenturmstrasse 27 Buda-
pest, VII, Rákóczi-ut 6, VII, Dohány-utca 3.
Oradea Mare, Rákóczi-ut 24. Brasov, Kapu-
utca 61. Arad, Simonyi-utca 13. Orsova, Duna-
part. Szolnok Madách-utca 1. Expoziturák:
Bruck, Hegyeshalom, Oszon, Biharkeresztes,
Békéscsaba, Curtici, Kötégyán, Biharpuspöki.

Fuvarlevél felülvizsgáló iroda
Speciális dunai forgalom!

Ággyag és Vegyipari Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, esontzsirt,
mütrágyát, szappant, kocsikenőcsőt, gép-
zsirt, téglát stb. Vesz: csontot, száraz
és vizes húsleves, nyers és olvasztott
raggyut

Időt és pénzt takarít meg

autogummit vesz
EMIL BLAGA-nál, CLUJ
Piata Stefan cel Mare No 3. Telefon 2-70
Kivánatra árjegyzékkel és leírással szolgál!

Kaucsuktalp és kaucsuksarok
tartósabb a legyobb barmol!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szóig — 20 lei. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Könyvnyomda, papirkereskedés vidéki városban üzlethelyiséggel, esetleg lakással és butorral eladó. Cím a kiadóban. 5610

Egy szép, intelligens leánynak ki vallásos szülők gyermeke megfélelő parti "שירי" keresetlik, jóra való komoly kereskedő vagy hivatalnok. Hozomány 35,000 lei. Levelek „Emesz“ jellegre a kiadóba kéretnek. 5609

Talmud Tóra Diciosánmartin. Ujjonnan épült iskolákhoz azonnali belépésre melamodot keresünk. Tárgyak: irás olvasás „חומש ורשי“ esetleg kezdőknek „מורה“ Fizetés lakás, fűtés, világítás és készpénz megégyezés szerint. Okl. tanító előnyben részesül. Vallásos pályázók irjanak. Krauszförsabinak Diciosánmartin. 5611

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy a **Fürstenhof vendéglőt Franzensbadban** május hó 15-én megnyitottam. Elsőrangú és szigorúan kőser konyhával. Tisztelettel Simon Raab, Josef Nagel vendéglős veje Wienből. 5591

Márkné Klein Sári vendéglőjét Oláhszentgyörgyön máj. 15-én megnyitotta. 5592

Oláhszentgyörgyön máj. 15-én orth. „כשר“ vendéglőt nyitottam. Grün. 5593

Naponta triss uradalmi tehentej kapható reggel 9—10 között. Nagyobb vételnél házhoz szállítjuk. Bognár és Szántó Eerdélyi Kereskedelmi R. T. Gazdasági Osztálya, Calea Reg. Ferdinand 70. 5596

Egy kiváló mesterhegedű olcsón eladó. Cím a kiadóban. 5598

Eladó kertesi családi ház, beköltözhető fürdőszobás lakással. Rudolf-ut 16. 5599

Ügyes és megbízható **elárusító és pénzbeszedő** varrógépek részletfizetés eladására magas jutalék mellett felvétetik Burne & Co. Cluj, Unió-utca 20. 5600

Verkauferrin mit guter Schrift wird gesucht. In Handarbeiten geübte wird bevorzugt. Offerte unter „Zukunft“ an die Administration. 5601

Machula hölgyfodrász Unió-u. 24. Paróka készítés bőrválasztással. Ujdonság! Parókaalköszönés!

Nelly kisasszony manikűröz. Hajat veszek. Tanuló lány felvétetik. Schunda cimbalom eladó. 5362

24 éves destillateur, a szeszipar mindenágában magasabb fokot képzett (likör- és eszenciagyártás, pálinkafőzés), vezető állást keres. Németországban is működött. Modern és original receptek. Megkeresések „Reclama“-hoz „Destillateur“ jellegre intézendők. 5613

Telefon 81. **Ládagyár** Flókizlet: Egeres
Mindennemű ládákat és fadóbozokat összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1381
Sajovics és Lebovits takereskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernauți (volt Kajántói-ut) 1 szám

„TACAMUL“

EZÜSTARUGYAR
CLUJ-KOLOZSVAR, Str. Avram Iancu
volt Petófi-utca 3

Ezüstöt
a legmagasabb áron vesz!

Gyárt evőeszközöket, dísztárgyakat
csak viszonteladónak

Telefon 4-82. Sürgőny cím: Tacamul Cluj

herautókra minden méretben kaphatók

Emil Blaga

autóraktárában Cluj

Kívánatra árjegyzékkel szolgál

Nyári ujdonságok érkeztek a

Elsőrendű férfi-fehérenemű raktár

Kalapkirályhoz

50 grammos kalapok

Piața Unirii 24

50 grammos kalapok

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. fürdőközönséget, hogy

Félixfürdő

„כשר“ vendéglőjét új kezelésben, a nagyváradai rabbinátus által kiküldött „משוח“ felügyelete alatt a mai napon megnyitottuk.

A Fürdőigazgatóság.

Modern kényelem! Elsőrangú konyha! Figyelmes kiszolgálás!

Feketeerdői üveg és mindennemű porcellánárut legolcsóbban

Telefon 585

Kerekes Ernő áruházában vásárolhat Cluj, Calea Reg. Ferdinand 4.

Engross! 1484 **Endetall!**

Rézműves, rézöntő és gépjavitó műhely
CLUJ, Széchenyi-tér 32.
KOROM J. 1465

Olesó!

Nyári szükségletét férfélt divatcikkekben legjutányosabban az

A. HOFF & COMP.

cégnél szerezheti be

Piața Unirii (Főtér) 17 szám

Olesó!

Olesó stalmakalapk. — Nagy fehérneműraktár Pehelykönyv kalapok 150 lei

Olesó!

A **kolozsvári CZELL-Sörgyár** a

„Münchner Märzenbier“ szerint gyártott

„Pünkösdi söre“

május 19., 20. és 21-én mindenütt kapható.